

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АГРАРНА ПОЛІТИКА ТА ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: 212 Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза Рік навчання: 4-й, семестр 7-й, 8-й Кількість кредитів ECTS: 7 кредитів Назва кафедри: Адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії Мова викладання: українська</p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к. н. з держ. упр., доц. Балдинюк Василь Михайлович</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>baldynyuk@gmail.com</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Аграрна політика та земельні відносини» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 210 год.: лекції - 50 год.; практичні заняття - 44 год., самостійна робота - 116 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.
Підсумковий контроль – залік, іспит.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Історія України», «Основи права».

Основні положення навчальної дисципліни можуть використовуватися у подальшій фаховій діяльності.

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Аграрна політика та земельні відносини» формує у студентів розуміння причин та цілей державного втручання в діяльність аграрного сектору. Сучасні знання щодо практичних аспектів її здійснення та економічних наслідків застосування окремих інструментів є важливим напрямом підготовки фахівців економічного профілю. Підготовка здобувачів вищої освіти має на меті дати слухачам теоретичні знання й сформувати у них практичні уміння опрацьовувати та обґрунтовувати

конкретні пропозиції, що стосуються актуальних проблем розвитку агропромислового комплексу України. Чільне місце серед них посідає розробка обґрунтування сучасної аграрної політики, на основі якої і має відбуватися реформування економічних відносин. Вивчення навчальної дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» передбачає: розуміння процесу формування нової аграрної політики та її адаптації до європейського законодавства; впровадження системи тактичних та довгострокових стратегічних заходів державного регулювання направлених на формування необхідних умов для ефективного функціонування агропродовольчого сектора економіки: формування експортного потенціалу сільськогосподарської продукції; забезпечення фізичної та економічної доступності продуктів харчування; підвищення якості продукції, забезпечення національної продовольчої та екологічної безпеки та переорієнтації аграрної політики країни у напрямку сталого розвитку.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення компоненти «Аграрна політика та земельні відносини» є формування у студентів системи знань про сучасні аспекти формування та здійснення аграрної політики України, розкриття значення загальних аспектів формування земельних відносин в Україні, розвиток у студентів критичного мислення та аналітичних здібностей у використанні принципів та методів економічного аналізу для розуміння та оцінки проблем аграрного комплексу і тенденцій його розвитку з точки зору впливу на розвиток економіки прийнятих політичних рішень в аграрній сфері. Крім того закладаються навички практичного застосування отриманих знань.

Завдання вивчення дисципліни

При вивченні дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» здобувач має опанувати: знання базису функціонування сучасної економічної системи України, її аграрної політики; вивчення еволюції аграрних трансформацій в Україні; вивчення ресурсного забезпечення та науково-технічних аспектів аграрної політики України; вивчення розвитку майнових відносин на сучасному етапі та в умовах глобалізації світового господарства; розвиток аналітичних навичок для прийняття рішень; формування розуміння політичного процесу та аналізу факторів, що на нього впливають; аналіз причинно-наслідкових зв'язків між конкретними політичними рішеннями в розвитку сільськогосподарського виробництва; оцінку результатів впливу конкретного політичного рішення на соціальні процеси в сільській місцевості; формування світогляду для забезпечення раціонального використання природних ресурсів, оцінка впливу сільськогосподарського виробництва на навколишнє середовище; аналіз факторів, що впливають на виробництво і споживання продовольства, доходи населення та інші показники економічного розвитку; усвідомлення глобальної перспективи впливу політичних рішень на розвиток сільського господарства; розуміння принципів та цілей успішного досвіду реалізації зарубіжних та вітчизняних програм підтримки АПК.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною компетентністю та програмними результатами, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3: Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК 9: Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК 2: Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1: Володіти державною та іноземною (іноземними) мовами для можливості усного й письмового спілкування з фахівцями галузі та представниками інших професій і галузей з метою вирішення професійних завдань, для роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо.

ПРН 2: Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод презентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
7 семестр				
1	Тема 1. Еволюція аграрних трансформацій в Україні	2	2	4
2	Тема 2. Аграрна політика: основні компоненти, сутність та особливості формування і здійснення.	2	2	4

3	Тема 3. Інституційні засади аграрної політики в Україні.	2	2	4
4	Тема 4. Аграрна політика в країнах ЄС та світі.	2	2	8
5	Тема 5. Аграрна політика в країнах світу.	2	-	8
6	Тема 6. Продовольча безпека – частина 1.	2	-	6
7	Тема 7. Продовольча безпека – частина 2.	2	2	6
8	Тема 8. Оподаткування сільгоспвиробників.	2	2	4
9	Тема 9. Інструменти регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.	2	2	4
10	Тема 10. Ресурсне забезпечення та науково-технічні аспекти аграрної політики.	2	2	4
11	Тема 11. Інноваційна діяльність та аграрна освіта.	2	2	6
12	Тема 12. Розвиток майнових відносин власності, форм господарювання та інтеграційних відносин.	2	2	4
13	Тема 13. Сучасні тенденції розвитку інтеграційних процесів у АПК.	2	2	5
8 семестр				
1	Тема 14. Соціальна політика у сільській місцевості – один з важливих аспектів аграрної політики України.	2	2	4
2	Тема 15. Особисті селянські та фермерські господарства як рушійна сила аграрної політики.	2	2	4
3	Тема 16. Етапи здійснення земельної реформи.	2	2	5
4	Тема 17. Державний земельний кадастр і сучасний стан земельної реформи.	2	2	6
5	Тема 18. Ринок землі в Україні. Проекти та закони про ринок землі.	2	4	6
6	Тема 19. Земельні відносини в Україні: сучасний стан.	2	2	6
7	Тема 20. Реформування структури аграрного сектору в 2019-2021 р. та його вплив на аграрну політику України.	2	2	4
8-9	Тема 21-22. Асоціація між Україною та ЄС.	4	2	4
10	Тема 23. Наближення законодавства України до законодавства ЄС.	2	2	4
11-12	Тема 24-25. Екологічна безпека.	4	2	6
	Разом:	50	44	116

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався

під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	24	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	38	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	44	Протягом двох семестрів	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр, залік, іспит	Тестування у системі Moodle
Разом		116		

Список основної та додаткової літератури

Основні

1. Аграрний і сільський розвиток для зростання та оновлення української економіки: наукова доповідь. за ред. чл.-кор. НАН України Бородіної О.М., д-ра екон. наук Шубравської О.В.; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2018. 152 с.

2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. В. Г. Андрійчук. К. : КНЕУ, 2013. 779 с.

3. Горьовий В. «Менеджмент фермерських господарств». К.: Центр навчальної літератури, 2019. 336 с.

4. Економіка сільського господарства: Навчальний посібник. С. М. Рогач, Н. М. Суліма, Т. А. Гуцул, Л. В. Ярема. Київ: ЦП "Компринт", 2018. 517 с.

5. Калетнік Г.М. Управління регіональною продовольчою безпекою в умовах економічної нестабільності . Монографія. Вінниця: Меркьюрі-

Поділля. 2015. 252с.

6. Калетнік Г.М., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Лутковська С.М. Аграрна політика та земельні відносини: підручник. Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця, ВНАУ, 2020. 307с.

7. Калетнік Г. М. Державне регулювання економіки : навч. посібник. М-во освіти і науки, молоді та спорту України. М-во аграр. політики і продовольства України. ВНАУ. К. : Хай–Тек Прес. 2011. 427 с.

8. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Регіональна економіка: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 121с.

9. Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку аграрного сектору економіки України: [Колективна монографія] / За заг. редакцією А. В. Руснак. Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 432 с.

Додаткові

1. Березюк С.В., Зубар І.В. Сучасні економіко-екологічні аспекти застосування добрив в рослинництві. *Економіка АПК*. 2019. №10. С. 34-44.

2. Калетнік Г.М. Диверсифікація розвитку виробництва біопалив – основа забезпечення продовольчої, енергетичної, економічної та екологічної безпеки України. *Вісник аграрної науки*. 2018. № 11 (788). С. 169-176.

3. Калетнік Г. М., Підвальна О. Г., Колесник Т. В. Діяльність університетів та інноваційних структур за їх участю як чинник сталого місцевого та регіонального розвитку в умовах проведення реформи децентралізації (на прикладі ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»). *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 6. С. 7-27.

4. Калетнік Г.М. Перспективи підвищення енергетичної автономії підприємств АПК в рамках виконання енергетичної стратегії України. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2019. Вип. 4. С. 90-98.

5. Кирилішина Ю., Дюк А.А. Формування та відтворення трудового потенціалу підприємств. URI: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/2738.pdf>.

6. Киш Л.М. Реалізація кадрової політики на підприємствах АПК. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №2. С.27-36.

7. Киш Л.М., Поліхун В.М. Порівняльний аналіз продуктивність праці управлінського персоналу. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 13-2. С.94-99.

8. Колесник Т. В., Мазур С. А. Проблеми становлення та розвитку ринку землі в аграрній економіці. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2018.-№7(15). С.99-107.

9. Колесник Т.В. Регіональне програмування як дієвий інструмент сталого розвитку сільських територій// *Всеукраїнський Науково-практичний журнал «Економіка, фінанси, менеджмент» ВНАУ*. № 3, 2019 р. С. 44-61.

10. Лутковська С.М. Сутність еколого-економічної безпеки та її роль в сталому розвитку АПК. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*:

2018. Вип. №8. С. 1-7.

11. Лутковська С.М. Засади еколого-економічної безпеки АПК за умов сталого розвитку: теоретико-концептуальні аспекти. *Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2019. Вип. 12. С. 87-96.

12. Лутковська С.М. Модернізація системи екологічної безпеки еколого-економічного розвитку. *«Актуальні проблеми інноваційної економіки»*. 2019. Том 4. №4. С. 216-225.

13. Охота Ю.В. Підприємницька діяльність в аграрному секторі: сутність, організаційно-правова форма та інші основні аспекти. *Ефективна економіка*. 2018. № 3.

14. Пришляк Н.В. Сучасний стан і перспективи розвитку ринку органічної продукції в Україні. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал: «Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики»*. 2018. №5. С. 25-36.

15. Пришляк Н. В., Балдинюк В. М. Ефективність виробництва сільськогосподарської продукції як сировини для переробки на біопалива. *Агросвіт*. 2019. № 21. С. 47–58.

16. Пронько Л.М. Інструменти розвитку малого підприємництва в сільській місцевості Вінницької області. *Всеукраїнський Науково-практичний журнал «Економіка, фінанси, менеджмент» ВНАУ №5, 2018р. С. 64-74.*

17. Пронько Л.М., Кулик Н.М. Напрями реалізації державної підтримки аграрного сектора економіки в ринкових умовах господарювання // *Всеукраїнський Науково-практичний журнал «Економіка, фінанси, менеджмент» ВНАУ. № 1, 2019 р. С. 23-32.*

18. Пронько Л.М., Семененко В.В. Порядок формування та використання місцевих бюджетів ОТГ Вінницької області. *Всеукраїнський Науково-практичний журнал «Економіка, фінанси, менеджмент» ВНАУ. № 9, 2019 р. С.43-49.*

19. Пронько Л.М., Фурман І.В. Формування державної програми підтримки підприємств-агровиробників України з урахуванням світового досвіду. *«Економіка АПК» ІАЕ УААН. № 11, 2019р. С.85-96.*

20. Самборська О.Ю., Пришляк Н.В. Тенденції розвитку малих форм господарювання в агропромисловому комплексі. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал: «Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики»*. 2018. №6. С.62–71.

21. Самборська О.Ю., Колесник Т.В. Оцінка сучасного стану та напрями розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. *Економіка АПК. Київ. 2019. №11. С.96-105.*

22. Співка сприянні розвитку сільського зеленого туризму в Україні – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.prostir.ua/author/vgt>.

23. Сільський зелений туризм стає популярним в Україні – експерт. – 14 червня 2017. – Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://glavcom.ua/news/silskiy-zeleniy-turizm-staje-populyarnim-v-ukrajini-ekspert-420458.html>.

24. Сільська освіта в Україні – ціна держави від 8 грудня 2016 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://costua.com/news/498-rural-education>.
25. Шпикуляк О.Г., Білокінна І.Д. Інституційне регулювання у забезпеченні розвитку аграрного сектору і підприємництва. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. №7.
26. Яремчук Н.В. Продовольча безпека як стратегічний пріоритет аграрної політики та основа національної безпеки держави. Інвестиції: практика та досвід. 2019. №23. С.70-79.
27. Yaremchuk N. Grain subcomplex: problems and development prospects. The Scientific Heritage. VOL 6, No 47 (47) (2020). P.106-115.
28. Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії [Електронний ресурс]: Закон України № 2017-III від 05.10.2000 р. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
29. Про державний бюджет України на 2017 рік [Електронний ресурс]: Закон України №1860-VIII від 21.02.2017. - Режим доступу: <https://zakon.help/law/1801-VIII/edition03.08.2017/nopagination>
30. Уряд має чотири пріоритети у соцполітиці – Рева. – 23 березня 2017 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2198962-urad-mae-cotiri-prioriteti-u-socpolitici-reva.html>
31. Звіт Мінсоцполітики за 2017 рік- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.msp.gov.ua/files/presentation/20171228.pdf>
32. Закон України «Про особисте селянське господарство» № 742-IV від 15.05.2003
33. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» №1877-IV від 24 червня 2004 року.
34. Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» №2178-10 від 31 березня 2020 року. [Електронний ресурс]: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67059

Інформаційні ресурси

1. Тестові завдання з дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» (внутрішній сайт ВНАУ) http://socrates.vsau.org/web_thesaurus/test.php?test_code=p585n9
2. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ) http://socrates.vsau.org/method/getfile.php/55447.pdf?x=1&card_id=13967
3. Публічний портал НАН України: <https://www.nas.gov.ua/UA>
4. Офіційний веб-сайт державної служби статистики України <https://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Контроль і оцінка результатів навчання

Освітня компонента викладається у 2-х семестрах, на кожний з яких виділяється по 100 балів. 7-й семестр завершується заліком, 8-й – іспитом.

Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів отримав менше 35 балів, то він до заліку чи іспиту не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

Розподіл балів за видами навчальної роботи

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Індивідуальні та групові творчі завдання	8
5	Виконання контрольних робіт, тестування	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	4
9	Індивідуальні та групові творчі завдання	8
10	Виконання контрольних робіт, тестування	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей,

	недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.